

NÁDI BOGLÁRKA (*RANUNCULUS LINGUA*) A BÓDVA-VÖLGYBEN. Ennek a védett fajnak kb. kétszáz töves állományát találtam Bódvalenke határában, a Sas-patak árterén, magassásosban (*Caricetum acutiformis-ripariae*), 1995-ben. Az Alföldön és a Dunántúl egyes részein gyakoribb faj ismeretes az Észak-Magyarországi-Középhegység széleiről is, ám az adatok a nyugati régióból származnak.

Endes Mihály

CSEPLESZMEGGY (*CORNUS FRUTICOSA*) A SZENDRŐI-RÖGVIDÉKEN. A Meszes községtől É-ra fekvő, 203 m tszf magasságú Jóna-hegy délnyugati lejtőjén 1996-ban találtam kb. 15, zömmel érett termésű példányt. A devon mészkő alapú, agyagbemosódásos barna erdőtalajon szubmediterrán, vagy mészkő lejtősztyeppré (Pulsatillo-Festucetum rupicolae) képezte a társulást. A faj e vidéki előfordulása újnak számít.

Endes Mihály

A MACSKAHERE (*PHLOMIS TUBEROSA*) ÚJABB ELŐFORDULÁSA A PUTNOKI-DOMBSÁGBAN. A terület déli határán két, kb. 300-300 példányos állományát találtam 1996-ban Múcsony Nagyparton, a löszfal közelében lévő domboldalon, és Sajókazán, a Szárhegy alján, a szuhakállói út melletti löszös halmocskán.

Szentgyörgy Péter

A lila ökőrfarkkóró /*Verbascum phoeniceum*/
új színváltozata: *lusus Greco*
Fotó: Endes M.

A LILA ÖKÖRFARKKÓRRÓ (*VERBASCUM PHOENICEUM*) ÚJ SZÍNVÁLTOZATA: *LUSUS GRECO*. A Szendrői-rögvidéken 1994-ben több, egymástól viszonylag nagyobb távolságban lévő populáció tagjai között észleltem "normál" kinézetűek mellett az új színváltozatú példányokat. A friss virágok szirmainak belső kétharmada a megszokott bíborlila volt, míg a külső harmaduk viszonylag élesen ment át fehérbe. Ez a színkombináció emlékeztet a nagy festő, El Greco képein gyakran látható összeállításra, ezért választottam az elnevezést. E kötetünkben fotót közlünk a növényről.

Endes Mihály

TELEKI VIRÁG (*TELEKIA SPECIOSA*) ZÁDORFALVÁRÓL. A Rakottyás-völgyben a faj ezres, virágzó állományát találtam időszakos vízfolyás menti magaskórósban. Eredetük ismeretlen, s az utóbbi három évben (1994-96) a környező dombok és mellékvölgyek felé terjednek.

Szentgyörgyi Péter

GYIKHAGYMA (*ALLIUM ANGULOSUM*) A RAKACAI-VÖLGYMEDENCÉBEN. Szászfa és Rakaca községek között, a Jankapatak egy kb. négy hektáros nedves kaszálórétjén (*Festucetum pratensis*) 1996-ban 15 virágzó példányt találtunk. Leletünk izolált állománynak számít az Észak-Magyarországi Medencék területén. A határozásban nyújtott segítséget ezúton köszönjük meg Papp Lászlónak.

Endes Mihály - Szabó Sándor

MAGYAR NŐSZIROM (*IRIS APHYLLA*) ÚJ LELŐHELYEI A SZENDRŐI-RÖGVIDÉKEN. A régóta ismert szendrői populáció mellett két újabb ponton is előkerült a faj. Meszes község mellett, a Jóna-hegyen háromszáz, míg Rakaca közelében százöt tövét találtam, mindkét helyen délre néző, devon mészkő sziklafalak lejtőin.

Endes Mihály

RÉTI KARDVIRÁG (*GLADIOLUS IMBRICATUS*) SAJÓBÁBONYBAN. A Páma-hegy nyugati oldalában több éve rendszeresen virágzik 30-40 példány.

Vizslán Tibor

KONKOLY (*AGROSTEMMA GITHAGO*) ÉS KESKENYLEVELŰ GYAPJÚSÁS (*ERIOPHORUM ANGUSTIFOLIUM*) GÖMÖRSZŐLŐS-POZSOKON. Az előbbi faj 25 példányát kapáskultúrában és kalászos vetésben, itt kb. 100 példányát, az utóbbi faj ugyancsak kb. 100 példányát a Keleméri-patak melletti lápszemben találtam 1995-ben.

Szentgyörgyi Péter

ADATOK A TORNAI-DOMBSÁG FLÓRÁJÁHOZ. A terület Madaras nevű részén és a Sas-patak Tornaszentjakab melletti árterén végeztünk vizsgálatokat 1995-96-ban. Az alábbiakban csak a védett, vagy ritkább, továbbá innen még le nem írt fajokat ismertetjük. Az eredeti cserestölgyesek (*Quercetum petraeae-cerris*) helyén nagy terjedelmű, újraültetett állományok vannak, koruk 20-50 év között. Itt egy tő egrest (*Ribes uva-*

crispa) találtunk és egy igen idős, feltételezően ültetett bükköt (*Fagus sylvatica*). Ugyancsak nagy kiterjedésű, részben idős, telepített erdőfenyves állományok (*Pinetum cultum*) vannak, melyekben helyenként évszázados tölgyek - olykor csoportosan is - láthatók. Az ezekben található fajok: fajok: kapcsos korpafű (*Lycopodium clavatum*) több, összesen kb. 400 töves állománya, egyvirágú körtike (*Moneses uniflora*) kb. 25 példánya, a fekete áfonya (*Vaccinium myrtillus*) elszórtan látható 10-15 töve, az árnyékvirág (*Maianthemum bifolium*) kb. 40 példánya, a kétlevelű sarkvirág (*Platanthera bifolia*) százas állománya, elszórtan többfelé. Itt találta Endes Mihály a karthauzi szarvasgomba (*Picoa carthusiana*) első hazai, bizonyító példányát - lásd: Calandrella 1995. IX/1-2. Az agárkosbor (*Orchis morio*) 5 példányát egy nyílt erdei ösvényen láttuk. Idős lucos (*Piceetum cultum*) egy pontján fürtös bodza (*Sambucus racemosa*) egyetlen példánya került elő. Kétségtelenül megállapítható, hogy ez a flóra emlékeztet az Alpok alján lévő őshonos fenyevesekéhez.

A Sas-patak meszes talajú láprétjének flórájáról a Calandrella előző számában olvashatunk beszámolót, itt csupán a gyíkhagyma (*Allium angulosum*) érdemel említést, mint új elem. A gazdag rovar- és gerincesfauna is indokolja e vidékek minél előbbi védetté nyilvánítását.

Endes Mihály - Szabó Sándor

FOLYAMI SZIVACS (EPHYDATIA FLUVIATILIS) A SAS-PATAKBAN. A Szalonnai-hegység lábánál futó keskeny, sekély, de gyors és tiszta vizű patak mederfenéki szikladarabjain két, 7 ill. 10 cm átmérőjű telepét találtuk, amelyek szürkésfehér, kéregszerű bevonatot alkottak.

Endes Mihály - Balogh Péter - Szabó Sándor

VÖRÖS LÉGIVADÁSZ (PYRRHOSOMA NYMPHULA SSP. INTERPOSITA, ODONATA) JÁVORKÚTON. 1996. 07. 28-án a Jávorkúti tónál egy hím példányt sikerült azonosítanunk. E szórványos előfordulású faj első megkerülése ezen az élőhelyen.

Pingitzer Beáta - Vizslán Tibor

BURMEISTER ÁLKÉRÉSZ (PERLA BURMEISTERIANA) A FELSŐ-TISZÁBAN. Tiszabecsnél, 1996 novemberében észleltünk számos példányt e faj lárvájából, a folyó sekélyvizű, kavicsos szakaszán, nagyobb kövek alatt. A nagy álkérészek családjába tartozó nemzetség tagjai idehaza valóban a legnagyobb méretűek, s magas oxigénigényük miatt gyorsabb folyású, tiszta vizű hegyi patakoknál fordulnak el. Bár a Tisza itt már alföldi térszínen halad, ám az általa nyújtott ökológiai feltételek lehetővé teszik e faj itteni megtelepedését.

Endes Mihály - Balogh Péter

MÁJUSI CSEREBOGÁR (MELOLONTHA MELOLONTHA) OKTÓBERI ELŐFORDULÁSA DEBRECENBEN. 1996. október 3-án, városi lakótelep parkos részén észleltem egy kifejlett, frissen elpusztult példányt. Hetekig tartó hűvös, csapadékos időjárást követően e napokban melegedés állt be, amely jelenség hozzájárulhatott előbújásához.

Endes Mihály

ADATOK A SAJÓBÁBONYI ASSZONY-VÖLGY CINCÉREIHEZ. A sajóbábonyi Asszony-völgyben 1991-95 között nyári időszakban az alábbi cincérfajokat sikerült megtalálnunk:

Hegedűlő csercincér (*Prionus coriarius*)
 Tölgycincée (*Stenocorus quercus*)
 Barnás virágcincér (*Leptura livida*)
 Fekete karcsúcincér (*Strangalia nigra*)
 Kis hőscincér (*Cerambyx scopolii*)
 Keskenyfedős cincér (*Stenopterus rufus*)
 Pézsmacincér (*Aromia moschata*)
 Tűzpiros facincér (*Pyrrhydium sanguineum*)
 Változékony korongcincér (*Phymatodes testaceus*)
 Vércincér (*Purpuricenus kaehleri*)
 Fekete gyalogcincér (*Dorcadion aethiops*)
 Kétsávós gyalogcincér (*Dorcadion pedestre*)
 Nagy nyárfacincér (*Saperda carcharias*)
 Kis nyárfacincér (*Saperda populnea*)

Ezúton köszönöm Kovács Tibor segítségét, aki a fajok nagyobb részét meghatározta.

Vizslán Tibor

VÉR FŰ BOGLÁRKA (MACULINEA TELEIUS) ELŐFOR-
 DULÁSA A RÁKACAI-VÖLGYMEDENCÉBEN. Szászföld községtől Ny-ra
 2,5 km-re e védett lepkefaj 50-es populációját találtam, Endes Mihály és
 Balogh Péter kíséretében. Lápréten, ahol tápnövénye az őszi vérfű
 (*Sanguisorba officinalis*) is dúsan tenyészett. A lepkék meglehetősen
 lerepült állapotban voltak, több nőtényt megfigyelhettünk, amint a fiatal
 vérfű virágfejekre helyezték el petéiket. A láprét a Pamlény környékéről
 induló, időszakos vízi Janka-patak árterén alakult ki, s mintegy 4 hektár
 területű. Uralkodó társulása a nedves kaszálórét (*Festucetum pratensis*),
 rajta hagyományos gazdálkodás folyik. A gazdagon virágzó növények közül

nektárforrás tekintetében a lepke előnyben részesítette az ördögharapta fűvet (*Succisa pratensis*), valamint a festő zsoltinát (*Serratula tinctoria*). Ez a lepkefaj igen sérülékeny, a láprétekhez ragaszkodó, hangyaközösségben felnövő (*Myrmicophyl*) faj. A modern mezőgazdaság rovására írható, hogy Európa számos országában már kihalt, ugyanis a láprétek műtrágyázása, túllegeltetése, csatornázása, kedvezőtlen időben történő kaszálása mind biotópját rombolják. A sokak által ismert tomaszentjakabi lápréten a megfigyelés időpontjában (1996. VIII. 17.) a fenti területénél több nagyságrenddel kiterjedtebb területen, a Sas-patak túloldalán mindössze 1 példányt észleltem. Valószínű, hogy a néhány méterre fekvő, intenzíven művelt területről különféle vegyszerek szivároghattak le a csapadék által, s ez okozta a kedvezőtlen jelenséget. A növényzet is csupán a vérfűből állott, hiányzott a változatos nektárforrást jelentő lápréti vegetáció.

Szabó Sándor

GYÁSZLEPKE (*EUVANESSA ANTIOPA*) A DEBRECENI NAGYERDŐN. 1996. április 26-án a délelőtti órákban a Kossuth Lajos Tudományegyetem villamos megállójában a nedves földön szivogatott egy átteleléstől kissé már megkopott nőstény. A Nagyerdő lepkefaunájában igen ritka vendégként jelentkezik ez a védett faj, mely Európa számos országából eltűnt. Ennek okait ma is kutatják, próbálják megismerni. Eredeti élőhelye a hegy- és dombvidékek patak völgyei, napsütötte erdei tisztásai, nyíladécai. Igen jó repülő lévén, igazi élőhelyétől messze elkóborolhat, ez különösen tavasszal következik be, mikor a párzás és peterakás ideje van. A Nagyerdőről ismeretesebb régebbi, közölt adatok és az utóbbi évekből is van néhány nem közölt megfigyelés: Dr. Endes M. szóbeli közlése Péchy utcai

előfordulásáról több alkalommal, sőt a belvárosban levő Polgármesteri Hivatal mögött lévő nyírfás térről is.

Szabó Sándor

ADATOK BÁTORLIGET NAGYLEPKE FAUNÁJÁHOZ. Bátorliget, mint a Nyírség legjobban kutatott természetvédelmi területe őrizte meg leginkább az Alföld ősi képét, az eredeti növény- és állatvilágot. Azonban eddig egyetlen munka sem jelezte Bátorligetről, tehát a területre nézve teljesen új adat a nagy fehérsávós lepke (*Neptus rivularis*). Jelenlétét 1994. június 11-én a Fényi-erdőben állapítottam meg. Meleg, ligetes erdőben élő faj, hernyója áttelel, tápnövénye a gyöngyvessző (*Spirea*). Az 1960-as évekből Debrecen környékéről is van adata, sőt a város kertségeiben az említett tápnövénnyel beültetett kertekben is ritkán látható volt. Revírtartó faj, mely felzavarva kis idő elteltével visszatér eredeti pihenőhelyére. Erősen megritkult, visszaszorulóban lévő, vegyes lomboserdőhöz ragaszkodó lepkénk. Korábbi erdőpusztai előfordulását sajnos nem sikerült bizonyítani. Bátorligeti Fényi-erdőbeli előfordulása az ottani biotóp sokszínű voltát, több védett faj együttélését bizonyítja a mai napig.

A vérfű boglárka (*Maculinea teleius*) több példányát észleltem 1996. július 8-án a bátorligeti védett lápréten. Ez ugyancsak védett, hygrophil faj, mely a lápi és mocsárréti biotóphoz erősen ragaszkodik. Pontosan ez a társulás az, amelyet a korszerű mezőgazdaság Európa számos országában tönkretett a maga fűhozamnövelő műtrágyázásával, lecsapolásával, túllegeltetésével. Itthon az Észak-Magyarországi-Középhegység és a Nyírség területén, Csereliáton, és a Tormai-dombságon élnek legközelebbi populációi. Bátorligeti adatai ugyancsak az általam megfigyelt védett lápról

1934. és 1948. évekből származnak, augusztus eleji időszakból. Azóta, az 1990-ben megjelent monográfia említést nem tesz erről a fajról.

Ezekkel a friss és igen lényeges adatokkal kívántam megerősíteni ennek az egyedülálló értékes természetvédelmi területnek a jelentőségét. A két fenti észlelés a nappali lepkékhez azon belül is a tarkalepkék családjába (Nymphalidae) sorolt nagy fehérsávós lepkék (Lycaenidae) családjába sorolt vérfű boglárka (*Maculonea teleius*) korábbi adatát több évtized után erősítette meg. A két nappali lepkén kívül a területre teljesen új a szenderek (Sphingidae) családjába sorolt galajszender (*Hyles galii*) egy példányát sikerült megfigyelni 1996. június 20-án, a Fényi-erdő tisztásán. Országszerte ritka szenderünk ez, mely inkább a középhegységek nedves erdőnyiladékaiban, ligetes, patakmenti magaskórósokban él. Az Alföldön megritkult, csak szórványosan találkozhatunk vele. A lampázásoknál használt UV fény erősen vonzza. Ezt rendszeres jósvafői megjelenése is igazolja, bár ott is csak alkalmanként fordul elő.

Szabó Sándor

A FENÉKJÁRÓ KÜLLŐ (GOBIO GOBIO) SZÍNEZETÉRŐL. E halfaj jellegzetes színezetéhez hozzá tartozik a hát- és farokúszó sűrű, fekete pettyezése, amely rendszertelenül, vagy sorokban állva jelentkezik. Több évtizeden át tartó tanulmányaim során leírtam a csíkos színváltozatot, amely számos hegyi, dombvidéki és alföldi patakban előfordul, s egy alkalommal a Felső-Tiszából is megkerült, míg más, kisebb-nagyobb folyóból eddig nem. Ezek a példányok két-két párhuzamos foltost viselnek, s emiatt erősen hasonlítanak (de csupán ebben a jellegben) a másik három hazai rokonfajhoz. A Sas-patak Tomaszentjakabtól ÉNY-ra eső szakaszán, tehát egy populáción belül is több változatot találtam, amelyeknél a

pigmentáció további csökkenése (főként a farokúszón) volt megfigyelhető. Egyes példányokon szinte nem is látszott farokúszó mintázat, s a hátin is csak néhány, szabálytalanul elhelyezkedő petty mutatkozott. Számos, különféle átmenetet is észleltem. Feltehető, hogy ez a faj a nemzetség egyik legfiatalabb tagja, s a variabilitás ezzel magyarázható, miután toxikus, kémiai, stb. ártalom az említett helyeken nem valószínű.

Endes Mihály

A FELPILLANTÓ KÜLLŐ (GOBIO URANOSCOPUS) TOVÁBBI TERJESZKEDÉSÉRŐL A TISZÁBAN. Első megfigyeléséről, amely nem csak a folyó, hanem a hazai halfauna számára is a legelső bizonyító példány volt, több helyen beszámoltam, s megtelepedését, terjeszkedését is nyomon követtem cikkeimmel (Calandrella 1988, 1989, 1993, Élet és Tudomány 1989). Megállapíthattam, hogy 1996-ig a faj csupán az itthoni felső szakszon, de mindössze Tiszacsécséig fordul elő. Ebben az évben azután már Szatmárcsekénél is előkerült 3, egynyaras példány, bár itt a víz sebessége és átlátszósága már lecsökken, s a fentebbi, átlagosan 5-10 cm átnérőjű kavicsokból álló mederfenék is inkább sóderesre, homokosra változik. Ugyanezen a napon (márc. 23.) azonban Tivadarnál szintén sikerült egy egynyarasat észlelni, ahol pedig már a homok uralkodik, s csak kisebb foltokban mutatkozik 1-1,5 cm átnérőjű aprókavics, és a víz minősége is észrevehetően romlik. Mindezek ellenére úgy vélem, hogy nem valódi terjeszkedésről, sokkal inkább lesodródásról lehet szó. Ha pedig tekintetbe vesszük, hogy fenti szaporodóhelyei és táplálkozó területei milyen körülményeket jelentenek (meredek "lejtők", rohanó, kristálytisztá víz, nagy mennyiségű kérész- és álkérész lárva, alacsonyrendű rákok), nem számíthatunk rendszeresebb előfordulására az alsóbb szakaszokon.

Endes Mihály

ADATOK A GRADA (PELECUS CULTRATUS) TÁPLÁLKOZÁSÁHOZ. Váradi Zoltán megfigyelései szerint a Tisza-tóban élő gardák horogra tűzött kukorica csalival is foghatók. 1996 július elején, összesen hat, átlagosan 30 cm testhosszúságú példányt zsákmányoltak többen. Egyet magam is megtekinthettem. V. Z. közölte azt is, hogy a legutóbbi évtizedben ez a halfaj alig került elő. Az eleinte plankton, később rovar, majd halivadékkal is táplálkozó garda növényi anyag fogyasztása a szakirodalomban nem ismert, s horgászatuk is féreggel, kishallal, vagy villantóval történik.

Endes Mihály

A ZÖLD VARANGY (BUFO VIRIDIS) SZOKATLAN SZAPORODÁSI IDŐSZAKA. A Debreceni Köztemető ravatalozó épülete előtti kis vizes medence kiváló peterakó és ivadéknevelő helynek számít e védett és egyre ritkábban látható kétéltű számára. A tavaszi ivadékok kifejlődését biztosító, lelkes fiatalok által végrehajtott ún. varangymentési akció révén sok állat került el az említett medencéből, amely több, mint 28 cm-es falmagassága folytán megakadályozza, hogy a kifejlődött békák a medencét elhagylíassák. A kihelyezett kis kivezető rámpák viszont nem váltak be. Ez év augusztus 18-án a helyszínen járva meglepődve láttam, hogy több száz, jórészt még kifejletlen, köztük csak elvétve előforduló, már hátsó végtaggal rendelkező példány volt a medencében. Erre az időszakra normális években e faj kifejlődése befejeződik, itt azonban a túlnyomó többség még lárvakorú, ún. ebiíal volt. Mivel ez a faj átalakulva a vizes környezetet elhagvja és a földben elrejtőzik, ismét segítségre szorult ez a rengeteg példány. Ez a vízfelület jelenti egyébként a Nagyerdő ezen területén élő zöld varangyoknak az egyetlen szaporodási lehetőséget, hiszen a korábbi, igen

gazdag vízi életközösség a Nagyerdei Gyógyfürdő bővítésével megszűnt, holott igen gazdag kétéltű fauna élt azon a néhány tíz négyzetméternyi területen. A Parksétány területén lévő, híddal ellátott tó viszont több alkalommal kotrási és tisztítási munkálatok során hetekig szárazon állt, s ezt erősen megsínylette faunája. A Kossuth Lajos Tudományegyetem Botanikus Kertjében lévő állanó vizű tó jelent egy másik kedvező biotópot a békák számára, ugyanis ennek nincs magasított betonpereme, hanem természetes partszakasz lévén, kétéltűek, hüllők számára alkalmas élőhelyet jelent ebben a vízben szükölködő nagyerdei környezetben.

Szabó Sándor

ZÖLD LEVELIBÉKÁK (HYLA ARBOREA) ŐSZI GYÜLEKEZÉSE. 1996 szeptembere meglehetősen hűvös és csapadékos volt, ennek ellenére a kétéltűek nem vermeltek el, sőt a szinte novemberre jellemző hőmérséklet ellenére, ám éppen a sok eső miatt feltűnően aktívvá váltak. E hó 23-án, a Derecskei-Kálló partján, egy kb. hektáros nádas, rekettyesűzes területen mintegy ötven példány brekegése köszöntötte az eleredő esőt. Lényeges megjegyezni, hogy ezen a területen az elmúlt száraz esztendők alatt e fajból csupán néhányat lehetett látni, vagy hallani. Felvetődik a kérdés, vajon a hosszú, száraz periódust nem a téli álomhoz hasonlóan, föld alá bújva vészeli-e át?

Balogh Péter

MOCSÁRI TEKNŐS (EMYS ORBICULARIS) ELŐFORDULÁSOK A NAGYKUNSÁGBAN. Tiszaigar mellett 1994-ben és 95-ben látott egy-egy felnőtt példányt, műuton haldva Andrassy Lőrinc. Magam

Magam 1975 és 80 között csupán két, ettől a ponttól nagy távolságra eső halastónál észleltem néhányat.

Endes Mihály

A BŐCSI FEHÉR GÓLYA (CICONIA CICONIA) POPULÁCIÓ ALAKULÁSA 1992 ÉS 1996 KÖZÖTT.

Jelmagyarázat:

HPa - költő párok száma összesen

HPm - sikeresen költő párok száma

HPo - sikertelenül költő párok száma

HPx - ismeretlen költési eredményű párok száma

HE - magányos öreg gólyák száma

JZG - sikeresen kirepült fiókák száma

JZa - JZG/HPa

Jzm - JZG/HPm

vill.o. - villanyoszlop

f.á. - fészekállvány

A bőcsi fehérgolya populáció alakulása 1992 és 1996 között

év	HPa	HPm	HPo	HPx	HE	JZG	JZa	JZm
1992	14	12	2	-	-	28	2.00	2.33
1993	15	15	-	-	-	46	3.06	3.06
1994	16	13	3	-	-	43	2.68	3.30
1995	14	11	2	1	-	34	2.61	3.09
1996	15	10	5	-	-	27	1.80	2.70

Fiókok száma fészkenként

év					
1992	1	7	3	1	-
1993	-	4	7	3	1
1994	-	2	7	2	2
1995	-	2	6	5	-
1996	1	3	4	2	-
összesen	2	18	27	11	3

Fészkek helye

év	vill.o.	vill.o.+f.ál lv.	kémény	fa	vill.o. + vill.o. f.á.	
1992	5	6	3	1	11	73.33 %
1993	2	9	3	1	11	73.33 %
1994	3	10	2	1	13	86.66 %

1995	2	10	2	1	12	80.00 %
1996	1	11	2	1	12	69.00 %

Lakatlan fészkek

év	lakatlan fészkek
1992	1
1993	1
1994	-
1995	1
1996	-

Elpusztult fészkek:

1993 - Hősök u. 44. 1994-ben újra építik, 1995-ben leszedi az ÉMÁSZ

1994 - Kossuth u. 8-10. a pár az Arany J. úton építkezik

1996 - Ady E. u. 32. oszlopcsere után nem épített vissza.

Serfőző József

BÜTYKÖS HATTYÚK (CYANUS OLOR) TELELÉSE A TISZA-TAVON. 1996 januárjában bütykös hattyúkra figyeltünk fel a Tisza-tó tiszafüredi szakaszán. Összesen 22 példányt számoltunk össze, melyek két, egymással nem keveredő csapatot alkottak. Az egyik csapat hat adult madárból, a másik kilenc adult és hét fiatal példányból állt. Horgászoktól származó információim szerint a tározótó más részein már novembertől kezdve láttak hattyúkat, csupán ezen a partszakaszon jelentek meg később.

Amikor az idő hidegebbre fordultával az állóvizek teljesen befagytak, eltűntek, feltehetőleg a folyó jégmentes vizére telepedtek át. A Tisza-tó kedvező feltételeket kínál számukra, így valószínű, hogy hamarosan fészkelőként is megjelennek itt.

Harka Ákos

HÉJASAS (HIERAAETUS FASCIATUS) A TORNAI-DOMBSÁGBAN. Tornaszentjakabtól északra, 1966. október 12-én, derült, hűvös, délelőtti időben észleltünk egy adult, kiszínezett példányt. Először tőlünk kb. 300 m-re keringett, majd áthúzott felettünk. Alsótestének világos alapjából jól kivált a széles farokvégi szalag és a szárnyak "betétének" a sötét színe.

Endes Mihály - Balogh Péter - Szabó Sándor

HAMVAS RÉTIHÉJA (CIRCUS PYGARGUS) KÖLTÉSE LUCERNAFÖLDÖN. 1996 júniusának első felében a pélyi Rakottyás egy megközelítőleg 20 hektáros lucernaföldjén, aratás közben a kombájnos egy 3 tojásos fészket talált. Mivel a Hevesi-síkon a faj évről-évre kizárólag gabonában költ (5-10 pár), így ezen költés az első, ami bizonyítottan lucernában történt. Sajnos a tojások megközelítőleg három napig rázkódtak egy gépjárműben, s valószínűleg ebből kifolyólag nem vezethetett eredményre a mesterséges keltetési kísérlet sem. Érdekességképpen megemlítendő, hogy a lucernaföldi sikertelen költés helyétől 1-1,5 km-re tritikáléban (búza és rozs hibridje) két pár sikeresen költött, köszönhetően

az előzetes gyakorlati védelmi intézkedéseknek (fészkek aratás előtti dróthálós körbekerítése).

Ambrus Béla - Balázs Tibor

VÖRÖS VÉRCSE (FALCO TINNUNCULUS) SEREGÉLYT FOG.

A hortobágyi Góréson 1996 július 24-én, birkanyájon táplálkozó seregélycsapat idei, fiatal színezetű tagját vette üldözőbe egy vörös vércse. Zsákmányait a levegőben ragadta meg karmaival, amelynek ettől bőven hullott a tolla. Mintegy 20 méternyi repülés után azonban az áldozat kiszabadult, s látszólag nagyobb károsodás nélkül tovább szállt.

Dudás Miklós

ADATOK A BÁRSONYOS-PATAK KÖRNYÉKÉNEK RAGADOZÓMADÁR ÁLLOMÁNYÁHOZ (1995). A vizsgált terület a Bársonyos-patak Alsózsolca és Hernádnémeti települések községhatárába eső szakasza. A patak itt mezőgazdasági területeken folyik keresztül: búza 80 %, kaszáló 20 %. A patak partján nemesnyárfa sor húzódik, néhány akáccal, fűzzel tarkítva.

Kerecsenysólyom (Falco cherrug): 1 pár, traverzen, holló (Corvus corax) fészkekben. 3 fióka repült ki.

Vörös vércse (Falco tinnunculus): 4 pár költött a területen. 1. pár: nyárfán, dolmányos varjú fészkeiben, 6 fióka repült ki. 2. pár: nyárfán, szarka fészkekben, ismeretlen fészkek aljnagyság. 3. pár: nyárfán, dolmányos varjú fészkekben 5 tojás, a további eredmények ismeretlenek. 4. pár: akácán, alacsonyan (4 m) szarka fészkeiben 4 tojás, majd 2 fióka repült ki.

Kabasólyom (*Falco subbuteo*): 2 pár költött a területen, egymáshoz nagyon közel (100 m!). Mindkét pár nyárfán, dolmányos varjú fészkében. 1. pár: 2 fióka repült ki. 2. pár: 1 fióka, még pihés, további sorsát nem ismerem.

Egerészölyv (*Buteo buteo*): 1 pár költött a területen, nyárfán, 2 fióka repült ki.

Erdei fülesbagoly (*Asio otus*): 2 párat találtunk a nyárfasorban. Mindkét pár nyárfán, dolmányos varjú fészkében. Mindkét költés késői, júniusi: 1. június 6 - 4 pelyhes fióka + 1 záptojás, június 28? 2. június 6. 4 tojás, június 28-ra 3 fióka + 1 záptojás. A további sorsukat nem ismerem.

Bereczky Attila - Serfőző József

CSÁSZÁRMADÁR (TETRASTES BONASIA) ELŐFORDULÁSA AZ AGGTELEKI-HEGYSÉGBEN. 1996 június 7-én Jósvafő felett, a Lófej-völgyben egy adult párt láttam. A fajt ezen a szakaszon még nem észleltem, s rendszeres előfordulási helyéről, a Vass Imre-barlang környékéről is eltűntette az állandó zavarás.

Szabó Sándor

RÉSZLEGES ALBINÓ NAGY GODA (LIMOSA LIMOSA). 1996. április 8-án a hevesvezekényi Lenke-állás egy kiterjedt belvizes foltján 26 normális színezetű példány társaságában egy részleges albinót figyeltem meg. Az észlelt egyed egész tollazata egyöntetű piszkosfehér színű volt, s csak a háton volt látható elszórtan néhány sárgás-barna foltozás. A madár lába és csőre a fajra jellemző színezetet mutatott.

Ambrus Béla

ÖRVÖS GALAMBOK (COLUMBA PALUMBUS) NAGYSZÁMÚ
 ŐSZI GYÜLEKEZÉSE. A kömlői Háláskában 1995. szeptember 30-án egy
 szántóföld közepén elhelyezkedő nemes nyárasba és egy telepített vegyes
 faállományú erdőbe behúzó és felette köröző több százas örvös galamb
 csapatot észleltem. A lehetőségekhez mérten igyekeztem a teljes
 besötétedés előtt viszonylag pontosan megszámolni az éjszakázóhelyre
 behúzó madarakat, a közel félórás számlálás eredményeképpen 1000-1050
 példányt sikerült feljegyezni. A gyülekező csapatokat 75-80 %-ában fiatal
 egyedek alkották. Október 1-én az örvös galambokat még sikerült a
 területen megfigyelni. Napközben kisebb-nagyobb csapatokban a
 környező szántókon ill. tarlókon táplálkoztak. Késő délután kb. 17 óra
 környékén szakaszosan megkezdtek a berepülést az éjszakázóhelyként
 szolgáló erdőbe. Másnap Észak-Európa irányából erős szélcsel kísért
 hidegfront érkezett, amely jelentős mértékű lehűlést okozott. Valószínűleg
 ennek hatására az örvös galambok a vonulást folytatva elhagyták a területet.
 Érdekes, hogy közel egy hónappal később, október 28-án a kömlői
 gyülekezőhelytől kb. 5 km-re elterülő tiszánánai Sáskásban Borbáth Péter
 megfigyelt egy szintén nagy létszámú csapatot. A területet átszelő
 magasfeszültségű távvezetéken 1100-1200 példány pilent. A Hevesi-síkon
 rendszeres fészkelőként számontartott örvös galamboknak a tavaszi
 vonulási időszakokban bár nem gyakran, de előfordulnak mx. 350-400
 példányos északi irányba vonuló csapatai. Viszont őszi időszakban ezek az
 első nagyszámú és egyben rekord mennyiségű madarakat számláló vonuló
 csapatok megfigyelései a területen.

Ambrus Béla

ÖRVÖS GALAMBOK (COLUMBA PALUMBUS) SZOKATLAN FÉSZKELÉSEI. Az elmúlt évek alatt madártani megfigyeléseim során számtalan hevenyészett, vékony gallyakból megépített örvös galamb fészket találtam, amelyeken - azokat alulról szemlélve - sok esetben a tojások is átlátszottak. 1996-ban két esetben a szokványostól eltérően nem a saját készítésű fészekben észleltem a faj költéseit. A kömlői Kiserdőben 6 m-es magasságban egy szarka által csak félig elkészített, tető nélküli fészekben sikerült megfigyelnem, a kiskörei Magas-Határon pedig egy dolmányos varjú fészkében költött megközelítőleg 6 m-es magasságban.

Ambrus Béla

ÖRVÖS GALAMBOK (COLUMBA PALUMBUS) KÖLTÉSEI KÖMLŐ BELTERÜLETÉN. Nyugat-Európában már hosszú évtizedek óta megszokott a lakott emberi településeken az urbanizálódott örvös galambok jelenléte, költése. Hazánkban is számos helyen észleltek már városiasodásra utaló jeleket, s magam is nagyobb figyelmet szenteltem e folyamatnak működési területemen. Kömlő belterületén először 1993 áprilisában figyeltem meg a faj költését. A fészek viszonylag forgalmas út mellett - meglehetősen zavart helyen - egy elegyes facsoport vadkörtefájára épült törzsközelben, kb. 3,5 m magasságban. Az adott évben csak egy költést jegyeztem fel. 1994-ben szintén ugyanazon a fán fészkel, de ismeretlen ok miatt a fészkealj megsemmisült, s másodszor nem költött. Az 1995-ös évben kb. 50 m-rel távolabb egy mezei szilen találtam meg a fészket, rajta a kotló madárral, 2,5 m magasságban. 1996-ban szintén mezei szilen kb. 5 m magasságban elhelyezkedő fészekben kotló madárra leltem júliusban. Meglehetősen szokatlan volt az örvös galamb 1993-as első költése a

községben, hiszen az azt megelőző 10 éves időszakból egyetlen megfigyeléssel sem rendelkeztem a fajról a település belterületéről.

Ambrus Béla

SARLÓSFECSKÉK (APUS APUS) KÖLTÉSE KAZINCBARCIKÁN. Kazincbarcika is belépett azon városaink sorába, ahol fészkelnek a sarlósfecskék. 1995-ig csak vonuláskor sikerült megfigyelni az említett fajt a városban. 1995-ben az Egressy úti 9 emeletes házakon költött 7-8 pár. 1996-ban új házakat választottak a madarak, és megfigyeléseink szerint 8 pár megint költött.

Vizslán Tibor - Pingitzer Beáta - Szentgyörgyi Péter

SZALAKÓTA (CORACIAS GARRULA) MEGFIGYELÉSEK A NYIRSÉGBEN. 1994 május 4-én a penészleki marhalegelő mellett láttam egy párt beszállni a közeli ültetett nyárasba. 1996. május 9-én Nyirmibálydi szélén, egy ritkás nyárfaültetvény felett repült egy.

Szabó Sándor

FÖLD ALATTI ÜREGBEN KÖLTŐ SZÉNCINEGE (PARUS MAJOR). A Kömlő melletti, másfél hektáros, kevert faállományú kiserdőben 1995. május 21-én egy etető széncinegepár rendszeresen egy kiszáradófélben levő mezei szil (*Ulmus minor*) tövébe szállt be. Szokatlan helyen találtam meg a pár 8 fiókás fészekalját. A fatörök belülről kikorhadt, s egy viszonylag nagy üreg képződött benne a talaj felszíne alatt. Abban helyezkedett el 38-40 cm mélyen a fészek. Május 25-én az utolsó fióka is sikeresen kirepült, a párnak másodköltése nem volt. Az erdőben az összes

természetes odvat mezei verebek és seregélyek foglalták el, s az ebből fakadó odúhiány miatt fészkelhetik a cinegék a szokatlan helyre. 1996. áprilisban 7 tojasos széncinege fészekaljat találtam az üregben, de az áprilisi jelentős mennyiségű csapadék miatt az vízzel feltöltődött, s a fészekalj megsemmisült.

Ambrus Béla

FENYVESCINEGE (PARUS ATER) NAGYSZÁMÚ MEGJELENÉSE DEBRECENBEN. 1996 szeptemberének végefelé, és ezt követően kb. két hétig mindenütt észlelhető volt városunkban a faj egy, vagy néhány példánya, kertek, parkok, sőt zárt lakótelepek erdei- és lucfenyőin, tujáin. Bár jelentős részük azóta tovább vonult, még november végén is több volt belőlük, mint az előző években, sőt évtizedekben. Telelni is sok itt maradt, esetleges költéseire figyelniük kell.

Endes Mihály

A TÖVISSZÚRÓ GÉBICS (LANIUS COLLURIO) TÁPLÁLKOZÁSÁHOZ. Már régebben észrevettük, hogy a töviszúró gébicsek előszeretettel fogyasztják a szamóca (*Fragaria* sp.) termését, ezt az ürülékben előforduló asznagok is elárulják. Néhány esetben a szeder (*Rubus* sp.) maradványai is megtalálhatók voltak az ürülékben. 1995 őszén pedig egy harmadik növényi táplálék, a fekete bodza (*Sambucus nigra*) termésének fogyasztását sikerült megfigyelniük, egy fiatal példány csipegette az érett termést.

Vizslán Tibor - Pingitzer Beáta

A HÁZI VERÉB (PASSER DOMESTICUS) TÁPLÁLKOZÁSÁHOZ. 1996. VIII. 12-én Debrecenben a Liszt Ferenc téri parkban lettem figyelmes arra, hogy egy 8-10 főből álló háziveréb csapat szállt az ültetett nádvirág (*Canna sp.*) szárára. Először a termőlevelet csipegették és ették meg, majd a szíronleveleket is. Ugyanennek a "vegetáriánus" verébcapatnak néhány tagja a park szélén dúsan növő madárkeserűfű (*Polygonum aviculare*) hajtásait kezdték fogyasztani. A rovartáplálék nyár végére kínálatban eléggé beszűkült, ezért térnek rá a növényi eredetű táplálékra, amelyet egész évben fogyasztanak. A madárkeserűfű elterjedtségénél s igen bő maghozamánál fogva az elkövetkező téli időszak egyik kulcstényezője lehet a verebek életbenmaradásának.

Szabó Sándor

ADATOK A HÁZI VERÉB (PASSER DOMESTICUS) TÁPLÁLKOZÁSÁHOZ. Debreceni kertünk tujáin megfigyeltem a faj néhány példányát, amint az érett terméseket bontogatják, fogyasztják, mezsei verebek és zöldikék társaságában.

Endes Mihály

RÉSZLEGES ALBINÓ HÁZI VERÉB (PASSER DOMESTICUS). Kazincbarcikán 1995 őszén és tél elején hosszabb időn át megfigyeltük egy teljesen fehér színű, de pigmentált irisű példányt. Általában 20-30 fajtársával együtt mozgott a BKV lakótelepen és környékén.

Vizslán Tibor - Frank Lajos

KENDERIKE (*CARDUELIS CANNABINA*) FÉSZKELESE A NYÍRSÉG DNY-I RÉSZÉN. 1992. április 25-én a kertünkben (Debrecen-Alsó Józsa), a házunk előtt délről álló 14-15 éves keleti tuja (*Thuja orientalis*) ovalis koronájában fészket épített kb. 140 cm magasságban egy kenderike pár. A hím is segített, de közben gyakran énekelt a szomszédos lombhullató fafajok ágain, vagy a tuja csúcsán. (Ez év április 22-én még olyan lehülés volt Józsan, - valószínűleg ezért kezdték ilyen későn a fészkepítést - hogy a posta látsó, Tócsóvölgy felőli eresze alatt lévő fészkekbe "befagytak" a költő molnárfecskék. Április 29-én ült a tojó fészkekre, majd másnap már 1 tojás volt benne, s az elkövetkezőkben minden nap egy újabb tojással bővült a fészkekalja egészen május 4-ig. A költés május 16-án fejeződött be az utolsó fióka "megszületésével". A két szülő szorgalmas etetése következtében május 24-én már majdnem teljesen tollas volt az 5 fióka. Május 29-én repült ki a kis társaság.

Papp László

KENDERIKE (*CARDUELIS CANNABINA*) KÖLT NYÍRPILISEN? Piricse községtől K-re, a Júlia-liget területén észleltem 1996 június 30-án egy párt mozogni. A hím nászénekelt. Felmerül a költés lehetősége a közvetlen környéken.

Endes Mihály

NYÁRI KENDERIKE (*CARDUELIS CANNABINA*) ELŐFORDULÁSOK A HORTOBÁGYON. Góré környékén 1996 július 24-én éneklő és hívogató példányt észleltem, sőt párban is megfigyeltem a fajt. A

kenderikét eddig őszi-tavaszi átvonulóként (október-december, ill. február-április) és enyhe teleken csapatosan áttelelőként ismertem. Nyírségi és hajdúsági terjeszkedések ismeretében felmerül az itteni megtelepedés gyanúja.

Endes Mihály

ÉPÜLETBEN TELELŐ SÁRGANYAKÚ ERDEI EGEREK (*AFODEMUS FLAVICOLLIS*). Vámosatya község mellett, a Bockereki-erdő szélén álló erdészház egyik helyiségében, kartondobozban épített fészket papirhulladékból két adult példány, s abban tartózkodtak 1996. január 31-én is, amikor az észlelés történt.

Endes Mihály - Szabó Sándor

HÁROMCSIKOS EGÉR (*SICISTA SUBTILIS*) ÚJABB ELŐFORDULÁSA CSOBÁDON. A község templomának padlásán gyűjtött gyöngybagoly köpetből került elő a faj egy példányának koponyája és állkapocspárja, 76 kisemlős maradvány között. A környéken másutt (pl. Felsődobsza 1187, Szentistvánbaksa 1607 db lelet) nem észleltünk.

Szentgyörgyi Péter - Fügedi László - Gál István

BORZ (*MELES MELES*) A TISZA-TÓNÁL. Andrassy Lőrinc beszámolója szerint 1995 nyarán, Tiszafüredtől É-ra, ártéri réten jelent meg egy táplálkozó család, vaddisznók számára kihelyezett csöves kukoricán.

Endes Mihály

"ÚSZÓLÁP" A TORNAI-DOMBSÁGBAN. Tornaszentjakab községről északra, közvetlenül a műút mellett, agrárterület szélén találtam három, szorosan egymás mellett fekvő, vízzel telt gödröt, mindegyik alakja szabályos téglalap. Antropogén eredetűek, mivel kender áztatása céljából ásták és néhány évtizede még üzemeltek. Meglepő módon még a legnagyobb aszály idején is megtartották vizüket, s ennek magyarázata az, hogy nyáron is áramló, kis rétegforrás biztosítja az állandó utánpótlást. Nem véletlen tehát, hogy a vidék népe jó szemmel vette észre a kínálkozó lehetőséget, a mélyedésben folyamatosan jelen lévő és lassan lefelé, az alatta mély bevágásban futó Sas-patak irányába csordogáló vizet, s fordította saját céljaira. A közvetlen környezet dúsán növényes, részben fölénk hajló, s ily módon árnyékoló zsombéksásos (*Caricetum elatae*) állomány alkotja, majd a lejtőn a patakig kukoricaföld terül el. A fenti körülmények miatt jellegük kevert, részben "forráslápról", részben tavi feltételek között kialakult "lápról" beszélhetünk.

A legnagyobb, 4x2 m terjedelmű gödör tűnik a legfiatalabbnak. Ez a legmélyebb (kb. 120 cm) és alja kopár még. A második mérete 3x2, némileg sekélyebb és tömegesen nő benne mély iszapban gyökerező csillárcamoszat, a *Chara vulgaris*. Ebben állatokat is találtam, így pettyes gőtét és tavi békákat, de a még feltáratlan gerinctelen fauna sem tűnik érdektelennek. Az "úszóláp" a harmadik tavacskában alakult ki. Ez mindössze 3x1,5 m felszínű és a jelek szerint a legidősebb. Egybefüggően apró békalencse (*Lemna minor*) fedi, amely több cm vastagságú, lebegő rétegbe megy át, s ez bőrszerűen megkeményedett, nehezen áttörhető. Az állandó sötétség anaerob körülményeket teremtett, a víz sötét feketésbarna, az iszaptól gázok (metán, kénhidrogén) törnek fel az elpusztult *Chara* tömeg bomlásának eredményeként. A felszínen két mohafaj kisebb-nagyobb

telepei találhatók, mindkettő a lombosmohák Amblystegiaceae családjába tartozik. Meghatározásukat ezúton köszönöm meg Jakab Gusztávnak. Az egyik faj a püspökbot moha (*Drepanocladus aduncus* var. *Kneiffii*), amely zömmel a síkságon fordul elő, vizes-nedves környezetben, gyakran magassásosokban (*Magnocaricion*). A másik a hegyes moha (*Calliergonella cuspidata*), amely viszont inkább domb- és hegyvidéki elterjedésű és az előbbihez hasonló környezeti igényű, főként kiszáradó láprétekre (*Molinio-Juncetea*) jellemző. Az apró "úszólápon" megtelepedett már az edényes fióra képviselője is, miután egy példány borzas füzike (*Epilobium hirsutum*) tengeti az életét rajta.

Endes Minály

HIREK

KITÜNTETÉS

Szerkesztőségünk tagja, Dr. Juhász Lajos, az 1996-os Föld napja alkalmából Pro Natura emlékplakettet vehetett át. Lapunk nevében szívből gratulálunk!

KÖSZÖNET

A Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata Környezetvédelmi Hivatalának pályázatán 1996-ban támogatást nyert a Calandrella. A nagyvonalú segítségért hálás köszönetünket fejezzük ki, s bízunk további jóindulatukban!

KONFERENCIA

1996. december 7-8. között nagy sikerrel zajlott le a Debreceni Agrártudományi Egyetem rendezésében a III. Keletmagyarországi Erdő-Vad- és Halgazdálkodási, Természetvédelmi Konferencia, amelyet színvonalas előadások és poszterek, valamint termékeny szakmai viták fémjeltek.

ÚJ KÖNYV

Megjelent Endes Mihály: Az élő Tisza című képesalbuma. Az első olyan Tisza-könyv, amely mindenkire szól. Tehát nem csupán túrakalaúz, vagy horgászoknak szánt útmutató, netán biológiai, vagy vízügyi szakirodalom. Bár egy kicsit mindegyik, mégis más a célja: bepillantást nyújtani az élő Tisza titkaiba, kalandokra csábítani, kedvet csinálni ahhoz, hogy felkeressük az öreg folyót. Találkozást kínál az élővilág rejtőző értékeivel, felvillantja a tájképi szépségeket, beavat az évszakok és napszakok változatos hangulatába. A lapjain olvasható konkrét tények

mellett ott találjuk a szerző személyes benyomásairól szóló írásokat. Mekkora a Tisza? Szőke-e még a vize? Mi újság a gémfaluban? Hogyan alakul a Tisza-tó sorsa? Ezekre és sok más kérdésre igyekszik választ adni az író, s az elmondottak bizonyítékául ott sorakoznak a szebbnél szebb képek. (Csokonai Kiadó, Debrecen)

E számunk szerzői

Ambrus Béla	3372 Kömlő, Bocskay u. 99.
Balázs Tibor	3383 Hevesvezekény, Danjanich u. 12.
Balogh Péter	4029 Debrecen, Csapó u. 37.
Bereczky Attila	3576 Sajóhídvég, Táncsics u. 62.
Braun Mihály	4010 Debrecen, Egyetem tér 1. KLTE
Dobos Béla	4032 Debrecen, Tessedik u. 31.
Dudás Miklós	4032 Böszörményi u. 211.
Endes Mihály	4032 Debrecen, Péchy u. 23.
Frank Lajos	3700 Kazincbarcika, Hámán u. 23.
Fügedi László	3733 Rudabánya, Zöldfa u. 24.
Gál István	lásd Szentgyörgyi Péter
Gyarmathy István	4002 Debrecen, Pf. 109. HNP
Harka Ákos	5350 Tiszafüred, Táncsics u. 1.
Jakab Edit	lásd Braun Mihály
Jakab Gusztáv	4400 Nyíregyháza, Kert u. 42.
Dr. Juhász Lajos	4032 Debrecen, Böszörményi u. 138. DATE
Lesku Balázs	4625 Záhony, Ady u. 2.
Papp László	4225 Debrecen-Józsa, Zsindely u. 1.
Pingitzer Beáta	3778 Varbó, Rákóczi u. 129.
Püspöki Zoltán	4010 Debrecen, Pf. 4. KLTE
Sándor István	4002 Debrecen, Pf. 109. HNP
Serfőző József	5364 Hernádnémeti, Dózsa u. 80.
Sümegi Pál	4010 Debrecen, Pf. 4. KLTE
Szabó Györgyi	lásd Püspöki Z.
Szabó Sándor	4010 Debrecen, KLTE Állattani Tanszék
Szentgyörgyi Péter	3700 Kazincbarcika, Patak u. 3.

Tóth Albert	lásd Braun Mihály
Varga Zoltán	4010 Debrecen, KLTE Állattani Tanszék
Vas Mihály	4324 Kállósemjén, Petőfi u. 25.
Vizslán Tibor	3778 Varbó, Rákóczi u. 129.
V. Sipos Julianna	4002 Debrecen, Pf. 109. HNP
Zöld Éva	4024 Debrecen, Szent Anna u. 26. Tóth Árpád Gimn.